

4-meting Topsportklimaat – Factsheet Methode

Topsportklimaat: 'De beïnvloedbare maatschappelijke en sportorganisatorische omgeving waarin sporters zich tot topsporters kunnen ontwikkelen en prestaties kunnen leveren op het hoogste niveau in hun tak van sport.'

Achtergrond

De Topsportklimaatmeting is een vierjaarlijkse studie naar het ervaren topsportklimaat onder Nederlandse talenten, (oud)topsporters, coaches, technisch directeuren technisch directeuren en de bevolking.

De studie is in 2015 voor de vijfde keer uitgevoerd (er is gestart met een 0-meting) door de Universiteit Utrecht en het Mulier Instituut, in opdracht van NOC*NSF en met ondersteuning van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

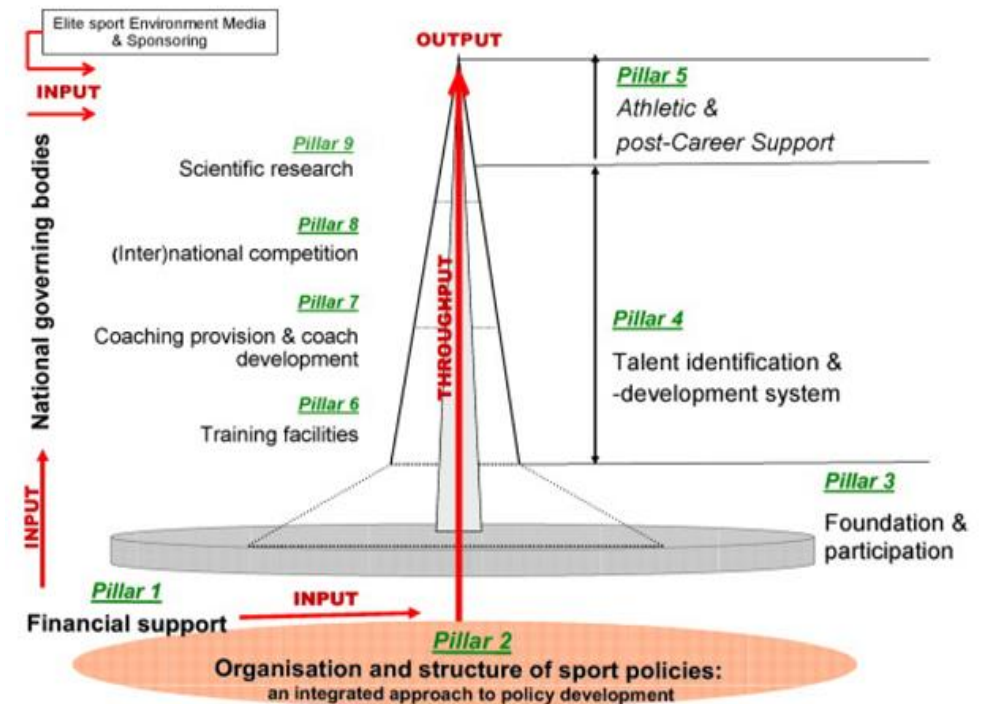
De 4-meting van het Topsportklimaat is een vervolg op de eerdere Topsportklimaatmetingen die werden uitgevoerd in 1998, 2002, 2007 en 2011.

Theorie

De basis voor het onderzoek naar het topsportklimaat in Nederland ligt in het model van een internationale studie naar succesvol topsportbeleid: Sports Policy Factors Leading to International Sporting Success (SPLISS). Het SPLISS-onderzoek richt zich op de relatie tussen beleid en succes. Daarvoor is een theoretisch model ontwikkeld dat uitgaat van negen pijlers in het beleid, zie het model hiernaast.

Door de ervaringen met de eerdere Topsportklimaatmetingen zijn de onderzoeksmethodes van de 4-meting van het topsportklimaat uitgewerkt en verfijnd.

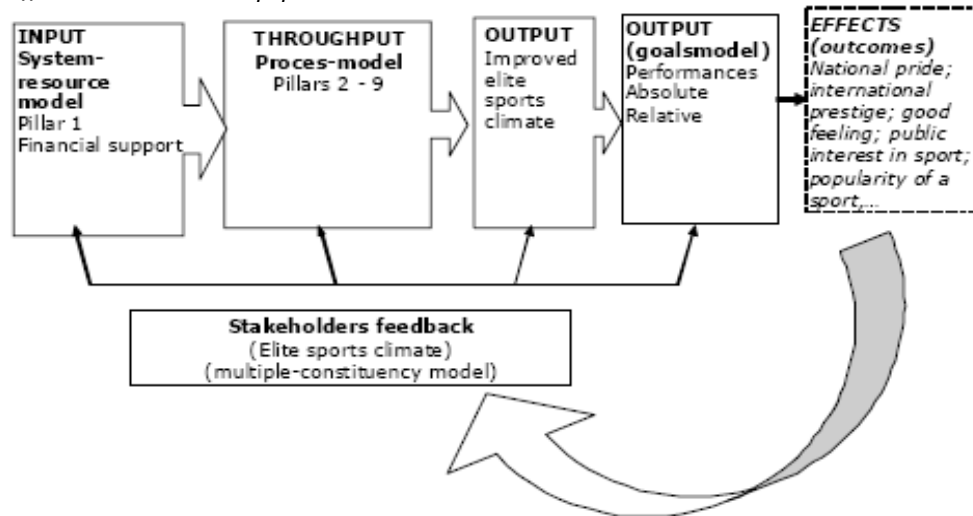
SPLISS-model

Voor elk van de pijlers zijn (in totaal meer dan honderd) kritische succesfactoren geïdentificeerd, die elk zijn geoperationaliseerd in concreet meetbare en vergelijkbare items. Het onderzoek is opgesteld vanuit een input-throughput-output-outcome perspectief, waarbij input en throughput de onafhankelijke variabelen vormen en output en outcome de afhankelijke variabelen.

4-meting Topsportklimaat – Factsheet Methode

Effectiviteit van het topsportbeleid

Input: Nationaal gecoördineerde investeringen in topsport

Throughput: Beleidsmaatregelen ten aanzien van topsport

Output: Topsportklimaat én aantal medailles

Outcome: Nationale trots, prestige, welbevinden, populariteit van de sport

De Topsportklimaatmeting richt zich op het inzichtelijk maken van de waardering van talenten, topsporters, coaches, technisch directeuren en de Nederlandse bevolking voor de beleidsmaatregelen die vallen onder 'throughput' in bovenstaand model. Tevens worden de nationaal gecoördineerde investeringen (VWS, Lotto, Fonds voor de Topsporter) inzichtelijk gemaakt en worden de prestaties van de Nederlandse topsporters uit de afgelopen vier jaren weergegeven.

Methode

Afname van enquête bij (oud)topsporters, talenten, coaches, technisch directeuren en de Nederlandse bevolking in april/mei 2015.

De enquête gaat in op de volgende onderwerpen: combinatie tussen topsport en onderwijs, de CTO-setting, coaches, innovatie, talentontwikkeling, dagelijkse training- en leefsituatie, financiële positie van sporters en coaches.

Onderscheidend van voorgaande Topsportklimaatmetingen is dat de uitkomsten uit de enquêtes zijn besproken in focusgroepen met topsporters, talenten, (talent)coaches en technisch directeuren in de periode januari – maart 2016. In deze focusgroepen zijn de resultaten teruggekoppeld en is gereflecteerd op de resultaten met als doel input te geven aan het toekomstige topsportbeleid van NOC*NSF en specifiek de Sportagenda 2017+.

Er zijn vijf bijeenkomsten met technisch directeuren en (talent)coaches geweest, twee bijeenkomsten op CTO Papendal met topsporters en talenten en twee bijeenkomsten op CTO Eindhoven met topsporters en talenten.

Tevens zijn de uitkomsten besproken met het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, de NOC*NSF Atletencommissie, technische staf NOC*NSF en de Adviesgroep Topsport voor de Sportagenda 2017+. De resultaten uit de 4-meting en de input uit deze gesprekken zijn meegenomen bij de ontwikkeling van de Sportagenda 2017+.

4-meting Topsportklimaat – Factsheet Methode

Responsanalyse

Responspercentages van de Topsportklimaatmetingen, per doelgroep, 1998, 2002, 2008, 2011 en 2015

	1998	2002	2008	2011		2015
	0-meting	1-meting	2-meting	3-meting	4-meting	4-meting
Talenten	-	-	-	20% (N=477)		22% (N=471)
Topsporters	34% (N=303)	34% (N=421)	37% (N=305)	35% (N=269)		29% (N=233)
Topcoaches	45% (N=95)	28% (N=62)	35% (N=46)	44% (N=106)		34% (N=82)
Technisch directeuren	54% (N=31)	52% (N=28)	40% (N=24)	55% (N=33)		65% (N=31)
Oud-topsporters	-	-	22% (N=188)	bruto 20% (N=320)	netto 12% (N=192)	netto 9% * (N=85)

Het responspercentage van het bevolkingsonderzoek was 59% (N=3130).

* In 2011 bleek een deel van de oud-topsporters nog wel topsporter te zijn, maar zonder status (bruto). De respons van het daadwerkelijke aantal gestopte sporters ligt daarmee lager (netto). In 2015 zijn topsporters die geen status meer hadden maar nog wel actief waren en benaderd waren als oud-topsporter, doorgeleid naar de enquête gericht aan de topsporters.

Responsanalyse van de topsportersenquête in de Topsportklimaatmetingen van 1998, 2002, 2008, 2011 en 2015 (in procenten)

	1998	2002	2008	2011	2015
	0-meting	1-meting	2-meting	3-meting	4-meting
A-status	42	43	66	64	68
B-status	38	57	30	32	17
HP/C-status	19	0	4	4	2
Geen status	X	X	X	X	14
Man	54	57	53	45	44
Vrouw	46	43	47	55	56
Olympisch	76	72	72	84	74
Niet-Olympisch	24	28	28	26	18
Solo/duosport	74	75	64	75	67
Teamsport	26	25	36	25	30
Paralympisch	6	6	23	14	26
Niet-Paralympisch	94	94	77	86	74
Totaal (N=)	302 (=34%)	421 (=34%)	305 (=37%)	269 (=35%)	233 (=29%)

Ten opzichte van voorgaande metingen hebben in 2015 relatief weinig topsporters met een B-status gereageerd. Dit is te verklaren door veranderingen in het statusreglement en de invoering van het focusbeleid.

In 2015 zijn er relatief veel gehandicapte sporters als respondent. Hier dient rekening mee gehouden te worden in het interpreteren van de gegevens uit de enquêtes.

4-meting Topsportklimaat – Factsheet Methode

Profielkenmerken per responsgroep

Profielkenmerken responsgroep talenten (n=471)		
Geslacht	Vrouw	52%
	Man	48%
Leeftijd	12 t/m 15 jaar	28%
	16 t/m 19 jaar	58%
	20 t/m 23 jaar	14%
Volgt onderwijs	VO	64%
	Vervolgopleiding	28%
	Geen	8%
Profielkenmerken responsgroep topsporters (n=233)		
Geslacht	Vrouw	56%
	Man	44%
Leeftijd	< 25 jaar	47%
	25 jaar en ouder	53%
Volgt onderwijs	Ja	38%
	Nee	62%

Profielkenmerken responsgroep oud-topsporters (n=85)	
Geslacht - vrouw	51%
Leeftijd - jonger dan 30 jaar	29%
Hoger opleidingsniveau (HBO/WO)	68%
Sportgerichte opleiding	42%

Colofon

De 4-meting van het Topsportklimaat is uitgevoerd in opdracht van NOC*NSF, met ondersteuning van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Het onderzoek is uitgevoerd door de Universiteit Utrecht, Departement Bestuurs- en Organisatiewetenschap, in samenwerking met het Mulier Instituut.

Universiteit Utrecht

Prof. dr. Maarten van Bottenburg
Bake Dijk, MA

Mulier Instituut

Dr. Agnes Elling
Drs. Remko van den Dool
Niels Reijgersberg, MSc

Voor verdere informatie over de 4-meting van het Topsportklimaat kunt u contact opnemen met Bake Dijk via B.Dijk@uu.nl.

Universiteit Utrecht

Nederlands
Olympisch Comité
Nederlandse
Sport Federatie